

Előfiz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt.
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.
 Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »
 Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

«Nyílttér» sora 15 k.

Kisebbségi hirdetéseknel minden sor után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Palics jövője.

Télen foglalkozni egy nyaralóval kissé talán feltűnő, de mi azt hisszük télen kell gondoskodnunk arról, mihez akarunk fogni a nyáron.

Elesévelt dolog az, hogy a mi fürdőintézetünkben hiányos a felszerelés, rosszak az épületek, céltévesztett a hideg fürdők berendezése, kevés a lakhely, rossz az ivóvíz stb. stb.

Ezeket a bajokat végre még is csak segíteni kell, hiszen az tagadhatatlan, hogy évről, évre szépül, épül a fürdőintézet környéke, míg maga az intézet stagnál. Ugy áll ma is minden, mint egy évtized előtt.

Hogy maga a tanács teremse meg Palics jövőjének tervezetét, az ott mikor és miként eszközendő befektetések ugyan lehet kívánni, de ha terhesnek tartják, alakítsanak egy bizottságot e célból.

Bizottságot?

Erről aztán felmerül a kérdés: mit ér a bizottságolás?

Sok esetben semmit.

TÁRCZA.

Aulich Lajos itélete.

(† 1849. október 6-án.)

„Aulich Lajos született Pozsonyban, 57 éves, róm. cath. nőtlen, a 2-ik számú Sándor gyalog ezred alezredese, beismerése s részben reá törvényesen beigazolt tényállás alapján — a cs. k. hadseregbe lépésekor tett esküjének megszegése miatt, hogy a legmagasabb uralkodó ház ellen soha fegyvert nem viselend, — s miután Magyarországon kitört felkelésben, mint ezredes tábornok és hadtest parancsnok, s mint hadügyminiszter folyton részt vett s eme ténykedéseivel a rebellis nemzet és kormány intentiót elősegítette, de sőt még az ápril 14-iki — a legfelsőbb uralkodó ház trófosztását kimondó határozat után is a magyar hadseregben mint ezredes, tábornok szolgált s a rebellis kormány által alapított vitézérdemrend közép keresztjét a legfelsőbb uralkodó ház és cs. k. hadserege elleni harcokban kitüntetésért elfogadta s azt viselte. Vádlottat minden rebellis ténykedéseért f. é. szeptember 26-án megtartott cs. k. hadtörvényeségi ülésben a hadtörvény 5 és 61. §§. alapján a felsegértés és árulás nagy bűnében bűnösnek kimondani, s az 1848. évi október 20. legfelsőbb manifesztum alapján a cs. kir. hadseregben viselt alezredesi rangjának megfosztása, ingó és ingatlan vagyonának elkobozása mellett „kötél általi halálra ítélni kellett.“

Hiszen pár év előtt nemcsak bizottság alakult, de Mamuzsits Lázár polgármester nagy gyűlést is rendezett, egyesület alakult, szakköztségek lettek, ugyan mutaszának fel csak egy tollvonást is, mit végeztek a mai napig. Semmit.

Megmondottuk mi még az egyesület alakításának megpendítésekor, hogy céltévesztett dologba kezdenek, mert egy gazdag város nem kívánhatja azt, hogy az ő vagyonát magánosok építsék, szépítsék; az a hatóság dolga.

Szedi a jövedelmet, viselje a terhet is.

Mi oly bizottságot óhajtanánk, a mely érdeklődő 5—6 egyénből alakíthatnánk, akik aztán kész tervet nyújtanának be a hatósághoz, mely tervnek a kivitele még ez év tavaszán megkezdhetnék, de természetesen a hatóság költségére.

Egyh. és világi zene.

Örömmel hallottuk decz. 28. és újév napján a rég óhajtott s évek óta nem hallott

Az itélet leírása után Szárics Mórincz a következőket igtatta naplószerű könyvébe:

Ama vitéz férfiak között, kik hivatva voltak a magyar szabadságharcot nemcsak a halálig végig harcolni, hanem annak véres fasisait katonai képességgel, erélly, ügybuzgalom s páratlan hazaszeretettel gazdagítani, egyik kimagasló alak Aulich tábornok volt. Mint iskolázott ifjú közemberként kezdte meg rögös katonai pályáját, pedig abban a korban csakis a „Protektionskinderek“ léptek elő.

Aulich azonban — a vasjellemű s akaratú katona — nem csüggedt. Fokozódott emelkedett 36 évi terhes szolgálat után alezredesi rangra. Az 1848. évi szabadság hajnal pirját lelkesedéssel üdvözölte s annak haláláig hűve maradt.

Katonái imádták, jó és balsorsban nélkülözéseket a téli és nyári táborozás fáradalmait együtt tűrte s osztotta velük, mint „a pa és bajtárs“ vezette őket a harcba és győzelemre. Mint ember igénytelen, szerény, puritán erkölcsű, fedhetlen jellemű s szeretetreméltó s kedvelt ember volt. Jelszava vala „légy szerény a szerencsében s a balsorsban erős és kitartó“ s ezt a bitófaig meg is tartotta. Hóhérai faggatásaira mindig azt felelte: „Ó Felsege V. Ferdinánd, Szent István szent koronájával megkoronázott királyom és legfelsőbb haduram parancsára tettem esküt imádott magyar hazám alkotmányára és szabadságára, s azt megtartom hűven, halálomig! Isten engem úgy segítjen!“

szép Schiedermayer Pastoralét, melynek minden száma visszatükrözi és szívünkben is fölkelti a pásztorok örömet és imadását az isteni kised jászolánál; — és visszaéltük sokan magunkat a boldog gyermekkorba, amely idő óta egész az utóbbi évekig a kar. időszakban nagy lelki gyönyörűséggel hallgattuk mindig e Pastoralének magasán a földi bajok és keservek fölé emelő kedves hangjait.

De a sz. királyok napja is kedves meglepetést hozott a belv. főtemplomban az ünn. nagy misén a művelt kath. híveknek, akik a magasabb egyh. zene örömteljes művelését szomjuhozzák, — a menyiben Gradualára Predits László budapesti hegedűművész Reiman Ave Máriájának szívhez szóló kedveltséggel hegedűsólóját oly tisztán és az egész hallgatóságot elragadta vele, és megvagyunk győződve: hogy minden jelenlevő zenész és műkedvelő velünk együtt azt óhajtotta: bár csak itt közöttünk maradna, hogy többször, hogy nagyon sokszor gyönyörköd-nénk kedves és a magasabb műgényeket is betöltő játékában. De hiába! művész hazája nagy világ!

Ugyanezen nap estéjén 2 magánkörben is volt szerencsénk — igazán szerencsénk — hallani a hegedűművész urat és most már — nem a kádalyozván elragadtatásunkat a szentegyház méltósága —

Ama kevesek közül kik a magyar hadsereg vezetői voltak ő határozottan a republica mellett nyilatkozott. Bizalmasabb barátai körében, midőn szó volt a valódi polgári boldogságról Aulich szinte tulzása esett, s oda nyilatkozott hogy addig igazi polgári boldogság — a haza s népek kulturájáról szó sem lehet a míg csak egy fejedelem is uralkodik.

Taktikai és stratégiai szakemberek több művekben elismeréssel nyilatkoztak jeles katonai érdemeiről, vakmerőséggel párosult bátorságáról s a harctéren tanult hidegvér, lélekjelenlét, nyugodt megfontolás, s a kivitel gyorsaságáról. Az isaszeghi csatát váratlan megjelenése, körültekintő intézkedése és bátor fellépésével döntötte el. De Pest előtti ügyes manőverirozásai bámulatba ejtették az akkori katonai szakembereket.

Maroknyi, alig 6—7000 embernyi kis hadtestével napokig áltatásba tudta herozeg Windischgrärt tábornagy 50 eszernyi hadseregét tartani és lekötni, s ez által a magyar hadsereg a hadtörténetben páratlan „sakkvonásai“ Komárom felmentésére czélzó menetét fedezni.

A mint élt úgy halt is meg. Megjelenése még a bitófaánál is tiszteletet parancsolt. Egy igazi ókori bölcs vidor lelki nyugalmával lépett a bitóra és halt meg hazaszeretete és meggyőződéseért.

magyar szokás szerint, kedvünkre kitapsoltuk magunkat és megéltünk a kedves művészt, ki mindig szívesen, pihenést alig tartva nagy precisióval, erőteljességgel s ahol szükséges, finom árnyalatokkal játszott nekünk Horváth Fábán zenetanár zongorakíséretében Vieuxtemps, Beriot, Wienyavszki hegedű koncertjeit; Riley és Huber magyar Abrándjait, meg aztán a sok szebbnél szebb magyar Lassukat s a lábukat megindító ropogós Frisseket. Az utóbbiakat s az újabb operettek legszebb dallamait már, változatos okáért, közben-közben zongorán is, melyben majdnem olyan magaslaton áll, mint a hegedűben.

Nem tudtuk, hogy a bájos zenét, a teljes nyugodtságot vagy az előadásbeli könnyűséget (melyet egyébiránt a hatalmas testi erő könnyen megfajthatóvá tesz) csodáljuk-e inkább; — hozzájárulván mindehez a jó magyar arc és kedély, természetes föllépés s a művész uraknál oly igen ritka igénytelenség.

Elhallgattuk volna őt — a mint mondani szokás — éhen szomjan is reggelig; — de a vendégsereg s a szíves házigazda is végre kénytelen volt — úgy éjfél után megadni magát és bőven kiérdemelt nyugalomra bocsájtani a kedves művész urat, ki másnap rokonaihoz volt utazandó.

De úgy hallottuk — és pedig nagy örömmel — bár nem tőle magától, hogy visszautaztában még lesz szerencsénk hozzá és még hallani fogja őt városunk műpártoló közönsége, a templomban vagy máshol. Isten hozza őt közénk mielőbb! A viszontlátásra!

Tisztelettel megkérjük lapunk megrendelőit, hogy a kik az előfizetési összeget mind ez ideig be nem küldötték, szíveskedjenek azt mielőbb beküldeni, mert a nem fizetők részére kénytelenek leszünk a lap küldését beszüntetni.

Felhívás

az Eötvös-alap orsz. tanítói egyesületének érdekében.

I.

A „Magyarországi tanítók Eötvös-alapjának“ gondozása, a mely ez ideig az „Országos képviselői tanítógyűlés“ kebeléből kiküldött bizottságnak feladata volt, az 1890-ik évi aug. havában megtartott IV-ik egyetemes tanítói gyűlés alkalmával a Vallás- és közoktatásügyi magy. kir. minister Ö Nagyméltóságának“ helybenhagyó intézkedése folytán az „Eötvös-alap országos tanítói egyesületére“ bízott.

Az új egyesület, a melynek alapszabályai a IV-dik egyetemes tanító-gyűlés alkalmával véglegesen megállapították s a magas kormányhoz helybenhagyás végett felterjesztettek a „Magyarországi tanítók Eötvös alapja“-nak, a tanítók ezen eddigéig csak szűkebb körre szorított országos jótékony intézetének tökéletesebb kifejlesztését tűzte ki célul.

A szentesítés végett felterjesztett új alapszabályok 3. §-ában az egyesület feladata a következőképen állapított meg:

A „Magyarországi tanítók Eötvös-alapjából, mely az ország tanítóságának elidegeníthetetlen és megoszthatatlan közös vagyonát képezi, az Eötvös-alap országos tanítói egyesület:

a) az egyesületi rendes tagok jó erkölcsű, szorgalmasan és jó sikerrel tanuló gyermekei számára ösztöndíjakat, özvegyek, kiskoru

árvák s esetleg keresetre képtelen nagykoru nyomorék utódaik részére segélyösszegeket nyújt;

b) a tanítók orsz. árvaházának alapját évenként bizonyos összeggel támogatja;

c) az elaggott vagy elbetegesedett és e miatt hivatalaikban meg nem maradható, csekély nyugdíjban részesülő szegénysorsú rendes egyesületi tagokat segíti;

d) a hosszabb ideig tartó súlyos betegségben szenvedő rendes tagoknak segélyösszegeket szavaz meg és a gyógyíthatatlan bajokban szenvedő, vagy magukkal jó tehetetlenekké vált rendes tagok számára az ezen célra alkalmas helyeken menedékházakat, otthonokat állít fel;

e) a fővárosban létesíti a „Magyarországi tanítók házát;“ hozzájárul annak fenntartásához és gondozásához külön szabályzatban állapítja meg. A magyarországi tanítók ezen fővárosi házában az egyesület rendes tagjainak felsőbb iskolákban és egyetemeken tanuló gyermekei részben ingyen, részben pedig mérsékelt díjért szállásban és ellátásban fognak részesülni.

Az Eötvös-alap az ezen itt idézett §-ban felsorolt feladatok közül eddig csak az a) b) és c) pontokban foglalt célokat szolgálta és 15 évi működése alatt 29.775 forintot osztott ki részint ösztöndíjak, részint pedig segélyösszegek alakjában s ily módon 170 róm. kath., 85 ev. ref., 69 ág. ev., 7 görög k., és 7 unit., összesen tehát 392 tanítói család gondjait enyhítette s ezen felül a „Tanítók országos árvaházának“ fenntartásához is 1370 forinttal járult. Tőkésített vagyona azonban csak most érte el a 40.000 frtnyi összeget. Kétséget sem szenved, hogy az „Eötvös-alap országos tanítói egyesülete“ a reá bízott országos tanítói jótékony intézet hatáskörét tetemesen kibővítette; ámde az ujonnan tervbe vett célok mindegyike olyannyira természetes feladatai közé tartozik az „Eötvös-alapnak“, hogy az alapszabályokat átdolgozó bizottságot méltán mérőhotta volna mindenki, ha ezeket az „Eötvös-alap országos tanítói egyesületének“ megalakítása alkalmával teljesen figyelmen kívül hagyta volna. A hosszabb ideig tartó és nehezen gyógyítható betegségekben sinlődő tanítók segítése, az elhagyott és elnyomott agg tanítókmenedékhelyeinek szerzése, a „Magyarországi tanítók fővárosi házában“ felállítására ma már el nem odázható feladataivá váltak hazánk legrégebb tanítói jótékony intézetének.

Hiszen az alapszabályokat átdolgozó „Eötvös-alap gyűjtő és kezelő országos bizottság“ tudhatja a legjobban, hogy hányan fordultak már eddigéig is az intézet rendes tagjai közül az alap támogatásáért, ha életük megmentése céljából valamely költségesebb furdóhelyre avagy más drágább gyógyintézetbe kellett volna menekülniök, és hogy hányszor kellett tétlenül és tehetetlenül néznie azt, hogy miként hagyják el a fővárost és választott életpályájukat a tanítók és tanárok legtehetségesebb és legszorgalmasabb fiai is csak azért mivel Budapesten még nincsen olyan intézet, a hol a jelesen tanuló szegényebb sorsú egyetemi hallgatók és a többi magasabb fokú szakiskolák növendékei méltányos és mérsékelt díjért avagy esetleg teljesen díjtalanul is tisztességes ellátásban részesülhetnek.

Azonban a mily szépek és magasztosak azok a célok, a melyekkel az „Eötvös-alap országos tanítói egyesülete“ a tanítók országos jótékony intézetének feladatait ki-

bővítette, ép oly nagy és erélyes munkásságot kell a nemzet népnevelőinek az ujonnan megalakult egyesületben kifejteniök.

(Folyt. köv.)

Irodalom, művészet.

Színház. Gyurman Alice jutalmául hétfőn „Az éger“ került színre közönség előtt. A jutalmazandó, ki szerepének egyes részeiben eltálta a szívhöz szóló hangot, számos ovációba részesült. Rónainé (Hermin) nagyon kedvetlennek látszott. Almási Julia Peppát játszotta éppen úgy mint régebben. Legjobban felelték meg Szabó Ilka (Clotilde) Rónai (Simiers) és Kissné (Moisané).

Kedden január 6-án „Dobó Katiczát“ adták. Az előadást általános készületlenség és fejtelenség jellemző, a miben elég része van a szereplőknek és a rendezőnek is. Az énekkar tagjait arra kérjük, hogy ugyan szerezzenek valahol egy kis ambíciót, mert olyan egykedvűséggel még fát sem lehet vágni, a miként ők feladatukat lemorzsolni szokták.

„A nagy Galeotto.“ A mennyire jogosult volt az a szemrehányás, melylyel az igazgatóságot az újdonságok hiánya miatt illettük, ép oly elismeréssel tartozunk azért, hogy jövő hétfőn (Rónai Gyula jutalmául) színre hozzák a modern drámairodalom egyik legkiválóbb termékét „A nagy Galeotto“-t.

A mű szerzője Echegey, jó ideig nem tudott utat törni az európai színpadokra, bár hazájában Spanyolországban, a hol különben a politikai életben is számottevő egyén, már rég a legelső francia szerzők mellé állították. Csak az utóbbi 1—2 évben a francia társadalmi drámák terén beállott pangás fordította a művelt világ figyelmét korunk két legspeciálisabb drámaírójára Ibsenre és Echegey-ra, kik azóta diadalokat aratnak.

Galeottóban a szerző a világ nyelvét festi. Azt a kiirhatatlan szokást dramatizálja, hogy könnyű vérrrel megszóljuk barátainkat, és ismerőseinket, A mende-monda terjed, százan és százan föntartással és titoktartás mellett tova adják a kósza hirt, míg végre a beszédből rágalom, a rágalomból valóság lesz. Szóval a világ nyelve mint bünszerző — a nagy Galeotto.

A darab címe maga csupán egy képlet, s így természetesen elő nem fordul, hanem csak személyesítést nyer. Az ó-német meseközben szerepel Galeotto lovag, ki szerelmi közvetítő volt Gineora királyné és ennek apródja Lancelot között. Dante „Divina comedia“-jában említi aztán, hogy ezt a történetet olvassák egy magános órában Paolo és Francesca, a kik szintén szeretik egymást, de bevallani nem merik. Olvasva Galeotto csábítgatásait, bevallják szerelmüket s mint a szerző mondja:

Galeotto volt a könyv és —

Többet az nap nem olvastak.

A darab címe tehát képletes kifejezése a világ nyelvének és különösen ama hatásának, hogy apró gyanúsításával és rágalmával fölébreszti a bűnös viszony gondolatát. Szinte csábít arra, a mire áldozatai talán nem is gondoltak. Ez az eszme dramatizálja Galeottóban s szolgálatot véltünk tenni a közönségnek, midőn figyelmét erre a kiváló alkotásra főlhívjuk.

Nagy és szép föladat vár a szereplőkre is, kiktől joggal várjuk el, hogy minden

igyekezetükkel és tehetségükkel azon lesznek, hágy alakításuk méltó legyen szerepükhöz.

A színigazgató figyelmét ezuttal egy nem új, de praktikus eljárásra hívjuk fel. A farsang beköszöntével a színházi látogatók száma előreláthatólag csökkeni fog. Vajjon lenne czélszerű ünnep és vasárnapokon délután is gyermek, vagy népies előadásokat tartani? Szegeden például az évad kezdet óta folynak az ily előadások és pedig kedvező eredménnyel. Ezt ugyan nem helyeseljük, mert épen a szegedi szintársulat a példa rá, hogy a sok játszás a tagokat is kimeríti, de így az évad vége felé kísérletet lehetne tenni. Hagyják el például a pénteki előadásokat s hozzák helyette a vasár és ünnepnapokonki délutánit.

Mi hisszük hogy sikerülni fog.

A színházi pályázat meghirdetésével foglalkoznak hatóságunknál. Meghirdetni kell már csak a forma kedvéért is, azonban mi a pályázók fölött előre is ítéletet mondunk. Csóka Sándor ez idő szerint leginkább Szabadkára való direktor. Volt alkalma megismerni közönségünket, tudja igényeit, látja műsora és társulatának fogyatkozásait, s így leginkább módjában lesz a jövőre így szervezni társulatát, hogy a vidéken a legelső közt álljon.

Rác Gyula jutalomjátéka ma este lesz. A vidék e legelső tennoristája megérdemli, hogy közönségünk kiváló figyelmében részesítse. A jól megválasztott darab is egyike a legszellemesebb és legmulattatóbb operetteknek.

Heti műsor. Csütörtökön 8-án Rác Gyula jutalmául „Tiszt urak a zárdában” operetse 3 felvonásban.

Pénteken 9-én „Mai nők” vigjáték 5 felvonásban.

Szombaton 10-én először V. Margó Célia assz. felléptével „Gascognei nemes” regényes operett 4 felvon.

Vasárnap 11-én „Sárga csikó” eredeti énekes népszimfű 3 felvon.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem

A Bács-Bodrogh vármegyei h. é. vasut igazgatósági és felügyelő bizottság jelentése 1889. évi november hó 14-től, mint a megnyitás napjától 1890. év elejéig fekszik előttünk. Az 1889. évi 1 és 1/2 havi forgalom alatt a szállítmányok mennyisége

	nov. decz. hóban	összesen.
II. oszt. személy kilométert	114059	
III. oszt. személy kilométert	384669	
katoná személy	3872	
podgyász tonna	13558	
gyorsáru tonna	2254	
darabáru tonna	34126	
kocsirakomány tonna	108587	
Szabvány suly a.		
dij álló állatok ton.	9392	
Rakt. dij. szerint		
dij. álló állat koci	1160	

A fenti időszak alatt elért bevételek egyenként részletezve a következők:

	nov. decz. hóban	összesen
Szállítási díjak után	18091.63	
Távirati dij. és egyéb bev.	420.29	
		18511.92

Az 1890-iki üzleti évről a kimutatás még nem jelent meg, de a kezdet nehézsé-

gein átesve, hisszük hogy az kedvezőbb viszonyokat fog feltüntetni.

Rendes mérleg és számadás az 1889. év másfél hónapjáról nem készítettett, hanem az együttesen fog készítettetni a múlt évivel, mely így 13 és 1/2 hónapról állittatik össze.

H I R E K.

Hymen. Városunk egyik fiatal fűszerkereskedője: Mamusich Antal vasárnap eljegyezte Zomborból: Hrabovszky Aranka kisasszonyt. Aldást a kötendő frigyre!

A helyb. iskolaszék vasárnap tartott ülésében a következő tanítónöket választotta meg: Valihora Teréz; Karácsonyi Berta; Lendvay Agnes; Merkovits Mária; Tikviczky Julia; Odry Anna; Ludassy Etel; Kiss Irén; Balás Anna; Joó Ilona; Szokola Szerena; Kunert Mária; Balogh Gizella.

A „Nemzeti Kaszinó” — miként lapunkban jelezve volt, — kedden közgyűlést tartott, s tisztviselőit választotta meg. Elnök szótöbbséggel ismét Pertits Mihály, alelnök pedig Varga Károly lett. Csodálkozunk hogy e téren Mamusits Lázár nevével nem találkozzunk.

Alföldi csatorna. Maskalszky József vállalkozó szellemű párisi mérnök a magyar szakminiszteriumtól előmunkálati engedélyt nyert: egy Bpest és Szeged-, Szeged és Szabadka-, Szabadka és Kula közötti nagy alföldi csatorna vonalra, mely Kulánál lenne összekötve a Ferencz csatornával. Merész vállalat, a mai konkurrens vasuthálózattal szemben.

Közép bácskai vasutvonal. A Pejacevich és érdektársai által kért előmunkálati engedély megadatott Becse és Gombos egyenes összekötésére.

A bács-bodrogh vármegyei h. é. vasuton a vonatok f. évi január hó 15-től új menetrend szerint fognak közlekedni. A megváltozott menetrend a Horgas — zentai résznek kedvez különösen, mert ezután ott is naponta két vonat indítás leend. **Az új menetrend lapunk mai számában közzölve van.** Ugyancsak január hó 15-től a bacs-bodrogh vármegyei helyi érdekű vasutakon is a zónarendszerű személy és podgyász dijszabás fog életbelépni, minek következtében az ezen vasut mentén fekvő községek egymásközi érintkezése nagymérvben megkönnyítettetik, amenyiben az új menetdíjak az eddigieknél sokkal olcsóbbak. Az új dijszabás, valamint a hozzátartozó „általános határozmányok” az egyes állomásokon megtekinthetők, esetleg ugyanazokon és a m. kir. államvasutak igazgatóságánál 20 krért megvehetők.

Kirándulás Európába. Ha a Bécs és Budapest között tervbe vett villamos közlekedés is valósul, akkor a keleti közlekedés is nyomon követi s abban a hihetetlen szerencsében részesülünk, hogy: Szabadkán reggelizünk, Bécsben villásreggelit tartunk, Párisban ebédelünk, Nápolyban oszonnálunk és este ismét itthon vacsorálunk. Hjah, következnek a villám százada!

A „Reichswehr” című katonai hivatalos szaklap kimutatása szerint az 1890-ik évben elhaltak a cs. és kir. hadseregben. **táborszernagy** nyug. állományban 4: **lovassági tábornok** tényleges áll. 3; **altábornagy**: activ. 2, nyug. áll. 22; **tábornok** activ áll. 1, nyug. áll. 20; **ezredesek**: activ. áll. 5, nyug. 30; — **alezredesek**: activ. 8. nyug. 37; —

örnagyok: activ. 15. nyug. 79; — **gyalog-sági századosok**: activ 38. nyug. 139; — **lovassági századosok**: activ. 12. nyug. áll. 27; — **főhadnagyok**: activ 29. nyug 63; — **hadnagyok**: activ 26, nyug. 27; — **tiszthelyettes**: activ 6; — **tábornokhadbíró**: nyug; 4; — **törzshadbíró**: activ. 1, ny. 1; — **hadbírák**: activ. 2, ny. 8; — **törzsorvos**: activ 2. ny. 21; — **orvosok**: activ. 11. ny. 29; — **állatorvos**: activ. 3. ny. 3; — **tábori papok**: activ 1. ny. 5; — **intendánsok**: activ. 3. ny. 9; — **számítástelek**: activ. 24. ny. 23; **pénztártiszt**: ny. 7; — **élelmezési tiszt**: activ. 5, nyug. 13; — **építészeti tiszt**: ny. 8; — **gyógyszerészek**: ny 3; — **technikai tisztek**: activ. 2, ny. 3; — **activ szolgálatban** 199 — nyug. és szolgálaton kívüli állapotban 568, összesen 767.

Takács Márton kelebiai lakos, a kin az elmezavar jelenségei korábbi idők óta mutatkoztak, valószínűleg egy őrlési rohamban nejt Szabó Annát e hó 4-én az esti órákban megfojtotta. A szerencsétlen 60 évet élt, és törvénytörési bonczolás végett a városi közkorházba szállítottott. A tettes elfogatása elrendeltetett.

Kuruzsoló áldozata. Illavcsics Antalné, szül.: Lukács Anna III. köri lakos f. hó 5-én reggeli 9 órakor szülési bajban alkalmazott helytelen kezelés következtében elhunyt. Dr. Révfi kezelő orvos jelentése szerint bizonyos imádságos Liza jól ismeretes kuruzsolóné kezelte a szerencsétlen asszonyt, olykép: hogy a magzat csak eldarabolási műtétben volt eltávolítható. A különben is vérszegény asszonynál a beállott vérvesztés halált okozott. Most, mikor a városban elég számmal kinevezett okleveles bábáink vannak, az e fajta bábáskodás a legszigorubb büntetés alá lenne vonandó.

Mindenféle. Drága öröm. Sipos Balázs, Főktőről Öcsénybe szakadt egyén, a napokban nagykorúvá lón s 2000 frtot örökölt. E fölötti örömében 48 óra alatt 217 frtot elmulatott. Olyan egyéneket is fogadott napszámba borivóknak, a kiket soha uem látott. A borivókra valóságos hajtóvadászatot tartott, úgy szedte őket össze. — **Áthelyezések.** Kovács János káplán Adáról Kalocsára, Bálint György káplán pedig Szent-Istvánról Adára ugyanoly minőségben átrendeltetett. — **A Balaton befagyott.** A Balaton már egészen be van fagyva s mult hét óta a halászok megkezdték a jégen való halászatot. A tavat elborító jégtükör meglehetősen élénk, nemcsak korcsolyázókat, de sok szánt is látni rajta. — **Négyezer nyúl.** Kigyóson Wenckheim Frigyes gróf birtokán rendkívül gazdag vadászat volt. Egy körben 2800 nyulat lőttek, összesen elesett 4000 uyul, 2300 fácán, 100 óz. — **Károlyi István gróf székere.** Károlyi István gróf a karácsonyi ünnepeket Csekonics Endre grófnál töltötte Zsombolyán. Ez alkalommal mint a Délm. Közl. írja — mulatságos kalandja volt. Megérkezése alkalmával Csekonics gróf hintójának kellett volna reá várakozni a vasuti állomáson. Károlyi gróf leszállott s kereste a hintót, de hiába. Semmiféle urifogat közelben nem mutatkozott. Károlyi gróf végre megunta a várakozást, odaintett egy parasztnak s annak a sáros szekeren vitette magát a kastélyba. Odaérve, a paraszt megállította a kocsiját. „Csak hajtson be”, parancsolta a gróf a parasztnak. „Behajtani?” — kérdé a paraszt — „ne már azt csak nem tesszem, hiszen nem ment el az eszem.” „De mért?” kérdé a gróf. „Azért, mert baj lesz és legokosabb,

ha az ur leszáll s csak gyalog megy be a kastélyba." A paraszt csökönyösen vonakodott, míg a gróf erélyes hangon nem utasította, hogy csak hajtson be, mert ha baj lesz, a felelősséget magára vállalja. Behajtotta a paraszt az udvarra. Lett ott nagy fölfordulás és szörnyű ijedelem a eselédesség közt. Ezek tudniillik megfélemlítettek a gróf parancsáról s nem mentek ki a vasúthoz a hintóval. Kijött a szekér zörgésére a gróf is feleségével együtt s eleinte bosszankodva, azután önkéntelenül is elmosolyodva nézték, hogyan száll ki vendégük fényes fogatából. Természetesen kisült a eselédesség hanyagsága s Csekonics gróf nevére kért bocsánatot vendégétől. „No nem tesz semmit — felelt ő — de most legalább fizessétek ki a kocsimat." A házigazda egy százas bankót küldött a ritka fuvarért a szekeresnek, ki a nagy bankó láttára annyira el volt képedve, hogy el sem akarta a pénzt fogadni. Végre a parádés-kocsis biztatására mégis elvette, de még elmenet is a fölött okoskodott: mit mondjon majd a feleségének, mert az el nem hiszi, hogy jüton szerezte a rengeteg pénzt. — **Ó-Becsen** egy morvaországi nagyiparos posztógyárat akar létesíteni. A község e célra ingyen telket ajánlott fel. — **Topolyán** a telekkönyv f. é. márczius havában kezdi meg hivatalos működését, melynek körébe Topolya, Ómorovicza, Pacsér, Bajsa, Csantavér, Kishegyes, Szeghegy és Feketehegy községek tartoznak. — **Czigányok párbaja.** Pege Károly cigány primásunk zombori diadalát megirigyelte, az odaváló primás Kolompár Sándor és hegedű párbajra hívta ki Pegét, ki Kolompár felett fényes győzelmet aratott. — **Baján** Egri Kálmán színigazgató jól szervezett társulatával megkezdte színi előadásait. — **Baján** Milkó Adolf e hó 3-án 25 éves korában meghalt. — **Marián Miklós** szabadkai kir. törvényszéki bíró jegyet váltott Zomborban Szerbográdi Nikolics Ulászló ő felsége személye körüli miniszterium osztályfőnökének művelt leányával Aniczával. — **A Zombor és Vidéke** fényes jutalmat ígér annak, ki e lap az 1890. évi 64-ik számát a szerkesztőségnek visszaszolgáltatja. — **Topolyán** új iskolát fognak építeni, erre 6946 frt, 17-en előiránnyal e hó 8-án nyilvános árlejtés lesz a község házában. — **Budapesti** Császárfürdőben 1890. január 1-től december 31-ig 1.241 személy lakott és 350.441 személy fürdött. — **Gyarmatai Dáni Nándor** kir. kuriai bíró f. é. január hó 1-én Budapesten meghalt. — **Harminczöt keresztapa.** Az Egyesült-Allamok lakosainak kedvencz szokása, hogy gyermekeiket nem csak egy névre, hanem ismert politikai nevezetességű férfiak nevére is keresztelik, hogy ez által bizonyosságát adják az illetők iránt érzett hódolatuknak meg tiszteletüknek. Egy élelmes amerikai családapa ezt a szokást nemrég nagyon is felhasználta. Egy fia született, s ő harminczöt híres politikai szerepűhöz fordult s levélben felkérte őket, hogy legyenek ujdonszülött fiának keresztapái. Az élelmes apa nem rosszul számított. Mind a harminczöten beleegyeztek ebbe s keresztfiuknak mindannyian küldtek értékes ajándékot. A boldog apa kezeit dörzsölve fogadta a sok ajándékot s jót nevetett magában a harminczöt keresztapa bőkezűségén. — **A nemzetiség** bérházában a világitást közvetítő villanvezeték sodronyának faburkolata meggyuladt és egy darabon megégett. A vezeték a kéményen vitt keresztül s a hibás elhelyezés következtében gyuladt meg. A bajról azonnal értesítették a tűzoltóságot s a közp. őrség néhány perc alatt elfojtatta a tüzet.

Vasuti menet-rendek.

(Érvényes 1890. okt. hó 1-től).

Belgrád—Zimony—Budapest.

	expr. v.	gyors. v.	szem. v.	vegyes v.
Belgrád	3.02 reg.	5.30 reg.	8.25 re.	3.20 du.
Zimony	3.12 "	6.11 "	9.00 "	3.56 "
Karlócza		7.20 "	10.46 "	6.30 est.
Ujvidék	4.43	7.43 "	11.16 "	7.19 "
Kiszács			11.38 "	7.58 "
Ó-Kér		8.13 "	11.55 "	8.22 "
Verbász-Kula		8.28 "	12.18 du.	8.51 "
Hegyes-Fekh.		8.40 "	12.36 "	9.14 "
Topolya		8.57 "	1.02 "	9.47 "
Csantavér			1.21 "	10.13 "
Szabadka	6.38	9.46 "	2.25 "	11.28 "
Kis-Körös	7.54	11.06 "	4.21 "	2.13 reg.
Budapest	10.05	1.20 du.	7.30 es.	6.40 "

Budapest—Zimony—Belgrád.

	rel. expr.	szem. v.	gyors. v.	vegyes v.
Budapest	2.35 reg.	7.55	2.40	9.45 est.
Kis-Körös	4.37	11.16	4.59	1.59 reg.
Szabadka	5.50	1.46	6.26 est.	5.24 "
Csantavér		2.11		6.16 "
Topolya		2.34	6.59	6.48 "
Hegyes-Fekh.		2.56	7.16	7.20 "
Verbász-Kula		3.16	7.30	7.46 "
Ó-Kér		3.34	7.44	8.15 "
Kiszács		3.51		8.38 "
Ujvidék	7.40 reg.	4.19	8.21	9.15 "
Karlócza		4.41	8.37	9.47 "
Zimony	9.00	6.35	9.55	12.18 du.
Belgrád	9.09	6.45	10.05	12.30 "

Szabadka—Baja.

	szem. v.	vegyes v.
Szabadka	5.45 reggel	2.45 délután
Csikeria	6.32 "	3.20 "
Bács-Almás	7.18 "	3.52 "
Bikity-Borsód	8.02 "	4.26 "
Baja	8.52 "	5.02 "

Baja—Szabadka.

	szem. v.	vegyes v.
Baja	10.26 d. e.	6.50 este
Bikity-Borsód	11.05 "	7.51 "
Bács-Almás	11.45 "	8.47 "
Csikeria	12.10 d. u.	9.21 "
Szabadka	12.40 "	10.00 "

Szabadka—Eszék.

	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	5.34 reg.	2.10 d. u.	6.55 est.
Tavankut	6.09 "	2.50 "	7.26 "
Bajmok	6.40 "	3.19 "	7.52 "
N.-Militics	7.25 "	4.12 "	8.34 "
Zombor	8.05 "	5.00 "	9.02 "
Prigl.-Szt.-Iván	8.36 "	5.35 "	9.29 "
Szóna	8.55 "	5.57 "	9.46 "
Gombos	9.11 "	6.16 "	10.01 "
Dálya	11.29 "		
Eszék	12.13 d. u.		

Eszék—Szabadka.

	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.
Eszék	4.30 reg.		3.46 d. u.
Dálya	5.57 "	9.15 d. e.	5.08 "
Gombos	6.13 "	9.34 "	6.24 "
Szóna	6.30 "	9.54 "	6.46 "
Prigl.-Szt.-Iván	7.06 "	10.49 "	7.09 este
Zombor	7.26 "	11.13 "	8.38 "
N.-Militics	8.12 "	12.00 "	9.37 "
Bajmok	8.32 "	12.22 du.	10.02 "
Tavankut	9.02 "	12.55 "	10.42 "

Bács-Bodrogh vármegyei h. érd. vasut. (Ma még ez érvényes)

Ó-Becse—Szabadka.

	vegyes v.	vegyes v.
Ó-Becse	4.48 reg.	4.05 d. u.
Bács-Petrovoszello	5.18 "	4.36 "
Mohol	5.50 "	5.08 "
Ada	6.05 "	5.24 "
Zenta érkezik	6.39 "	5.58 "
" indul	6.59 "	6.18 "
Bogaras	7.29 "	6.48 "
Ó-Kanizsaszállás	8.05 "	7.24 "
Békova	8.33 "	7.48 "
Szabadka	8.50 "	8.10 "

Szabadka—Ó-Becse.

	vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	4.40 reg.	3.42 d. u.
Békova	5.10 "	4.13 "
Ó-Kanizsaszállás	5.42 "	4.45 "
Bogaras	6.06 "	5.11 "
Zenta érkezik	6.34 "	5.39 "
" indul	7.04 "	5.59 "
Ada	7.40 "	6.36 "
Mohol	8.08 "	7.04 "
Bács-Petrovoszello	8.28 "	7.23 "
Ó-Becse	8.55 "	7.50 "

Zentától—Szegedig.

	vegyes vonat
Zentáról indul	6.44 reg.
Adorján	7.14 "
Ó-Kanizsa	7.52 "
Martonos	8.10 "
Horgos	8.31 "
Röszke	9.05 "
Szeged	9.30 "

Szegedtől—Zentáig.

	vegyes vonat
Szegedről indul	2.26 d. u.
Röszke	2.56 d. u.
Horgos	3.16 "
Martonos	3.57 "
Ó-Kanizsa	4.29 "
Adorján	4.57 "
Zenta	5.25 "

Kis-Körös—Kalocsa. Kalocsa—Kis-Körös.

	szem. v.	vegyes v.
Kis-Körösről indul	11.27 reg.	5.10 d. u.
Kalocsára érkezik	1.07 d. u.	6.38 est.
Kalocsáról vissza indul	8.55 reg.	2.18 d. u.
Kis-Körösre érkezik	10.26 "	4.02 d. u.

(Érvényes lesz január 5-től.)

Ó-Becse—Szabadka.

	vegyes v.	vegyes v.
Ó-Becse	5.20 reg.	3.30 d. u.
Bács-Petrovoszello	5.40 "	3.58 "
Mohol	6.21 "	4.30 "
Ada	6.36 "	4.46 "
Zenta érkezik	7.10 "	5.20 "
" indul	7.30 "	5.40 "
Bogaras	8. "	6.10 "
Ó-Kanizsaszállás	8.36 "	6.46 "
Békova	8.54 "	7.05 "
Szabadka	9.21 "	7.32 "

Szabadka—Ó-Becse.

	vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	5.35 reg.	3.42 d. u.
Békova	6.05 "	4.13 "
Ó-Kanizsaszállás	6.37 "	4.45 "
Bogaras	7.01 "	5.11 "
Zenta érkezik	7.29 "	5.39 "
" indul	7.49 "	5.59 "
Ada	8.40 "	6.36 "
Mohol	9.08 "	7.04 "
Bács-Petrovoszello	9.28 "	7.20 "
Ó-Becse	9.55 "	7.50 "

Zentától—Szegedig.

	vegyes v.	vegyes v.
Zentáról ind.	9.10 reg.	6.06 este
Adorján	9.37 "	6.33 "
Ó-Kanizsa	10.13 "	7.09 "
Martonos	10.28 "	7.24 "
Horgos	10.48 "	7.44 "
Röszke	11.22 "	8.18 "
Szeged érk.	11.46 "	8.42 "

Szegedtől—Zentáig.

	vegyes v.	vegyes v.
Szegedtől ind.	5.14 reg.	2.30 d. u.
Röszke	5.40 "	2.56 "
Horgos	5.58 "	3.14 "
Martonos	6.34 "	3.50 "
Ó-Kanizsa	7.03 "	4.19 "
Adorján	7.28 "	4.44 "
Zenta	7.54 "	5.10 "

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatoknál a vegyesvonat Szabadkától, mint személyvonat közlekedik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

Feljelölő szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.